

Võõrkeeled

Foreign languages

Sõjaeelses Tartu Ülikoolis õpetasid võõrkeeli, enamasti saksa, inglise ja prantsuse keelt, vastavate maadelt saabunud lektorid-õppejõud ning eestikeelseid otseselt ülikoolile mõeldud õpikuid polnud. Keeleõpingute alguses oli kordamiseks võimalik kasutada ka gümnaasiumiõpikuid.

Pärast sõda kasutati ülikoolis esialgu vene keelel põhinevaid võõrkeelte õpikuid, kuid õppejõud hakkasid üha rohkem koostama just eesti üliõpilastele mõeldud võõrkeelseid õppevahendeid, mis arvestasid grammatika ja foneetika õpetamisel eesti keele eripärasid ja juhtisid tähelepanu eesti keele rääkijate spetsiifilistele raskustele võõrkeeles õppimisel. Õppejõud andsid rotaprindivihikukestena välja oma inglise-, saksa- ja prantsuskeelseid loengukursusi vastavate maade keele- ja kirjandusajaloost, kultuurist ja kommetest. Need ilmusid paljudes trükkides ja nad loeti täiesti ribadeks. Inglise keele õppevahendite autoritest võib nimetada Heino Liivi, Nora Tootsi, Asta Luigast, Oleg Mutti, Arthur Robert Hone'i, Urve Hankot; saksa keele õppejõududest Virve Liivi, Jaan Soonvaldi, Koidu Uustalu, Juhan Tuldavast ja teisi. Praeguse väljapaneku piirid ei võimalda neid võõrkeeltes ilmunud õppevahendeid näidata.

Niipea kui võimalikuks osutus, võeti taas kasutusele nendes maades väljaantud originaalsed keele- ja kirjanduse õpikud ning muud materjalid. Eestikeelseid võõrkeelte õppimiseks mõeldud materjale on vähe.

Prantsuse keele õpetamist taasalustati Tartu Riiklikus Ülikoolis 1978. aastal. Kasutati peamiselt õppejõudude koostatud materjale ja sõnaraamatuid, nt Kallista Kanni prantsuse keele õpikuid ja Tiiu Vilimaa, Tiiu Tammperet ja teiste koostatud õppevahendeid. Võimaluste tekkimisel hakati kohe kasutama originaalseid prantsuskeelseid õppematerjale.

Pikka aega akadeemiliseks lingua franca'ks nimetatud ladina keelt õpivad tänapäeva ülikoolis eeskätt filoloogid, kuid see keel on äärmiselt tähtis ka mitmetel muudel erialadel, eriti arstiteaduses, aga ka juuras, teoloogias ja mujalgi. Allpool leidub väike läbilõige Tartu ülikooli õppejõudude koostatud ladina keele õpikutest erinevate erialade üliõpilastele. Märkimist väärib Kallista Kanni tegevus, kes kirjutas ladina, prantsuse ja saksa keele õpikuid ning koostas nende keelte sõnaraamatuid.

Võõrkeeled

Foreign languages

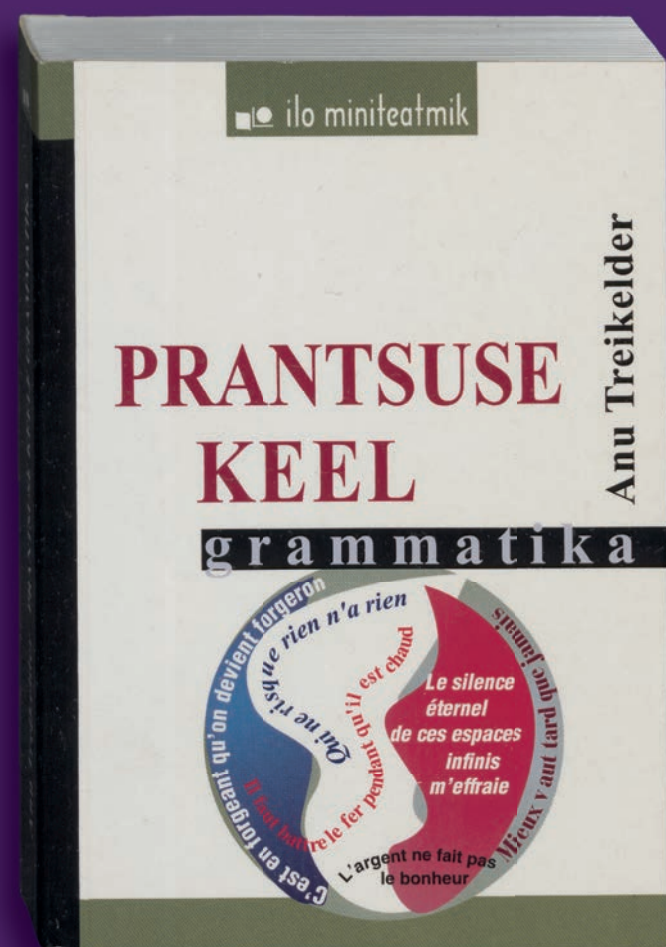
Prantsuse keel

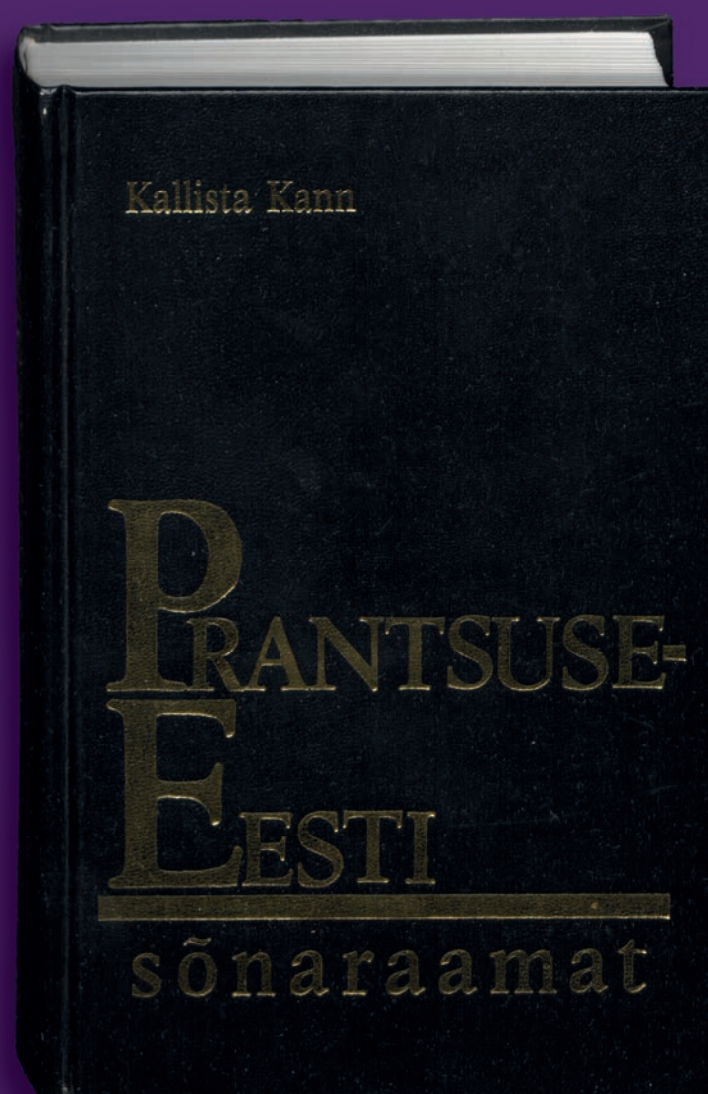
Kallista Kann
Prantsuse keele õpik: kõrgematele
õppeasutustele.
Tallinn: Valgus, 1966

Tiiu Vilimaa
Prantsuse argoo: eriseminari materjale
Tartu: Tartu Ülikool, 1990

Anu Treikelder
Prantsuse keel: grammatika
Tallinn: Ilo, 2006

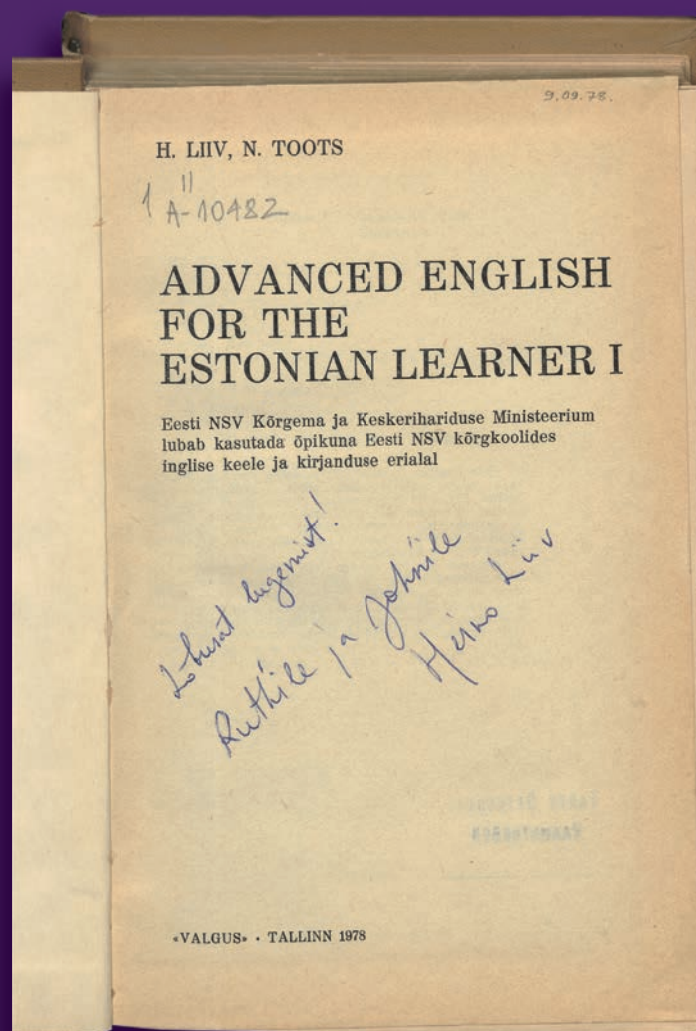
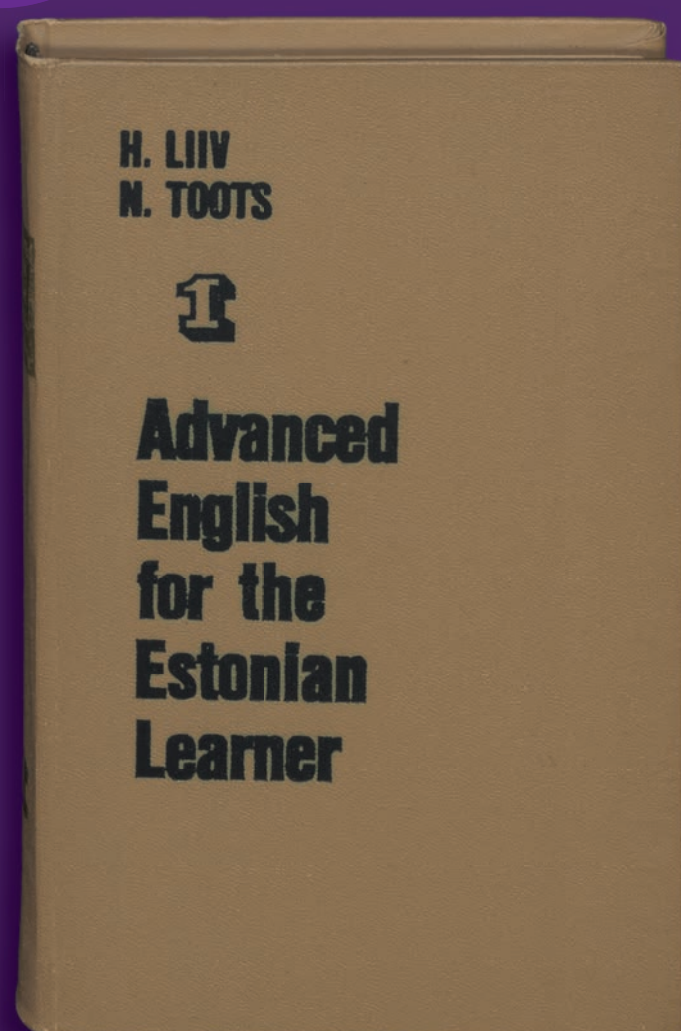
Prantsuse-eesti sõnaraamat =
Dictionnaire français-estonien. 4. tr /
koostanud Kallista Kann; toimetanud ja
täiendanud Lauri Leesi
Tallinn: Valgus, 1999

Triinu Tamm, Leena Tomasberg
Quartier Latin: prantsuse keele õpik
algajatele + CD /
toimetanud Christian Puren
Tallinn: Avita, 2013

Koostaja **Marika Liivamägi**. Nõu ja abi eest tänan **Janika Pälli** ja **Anu Treikeldrit**.

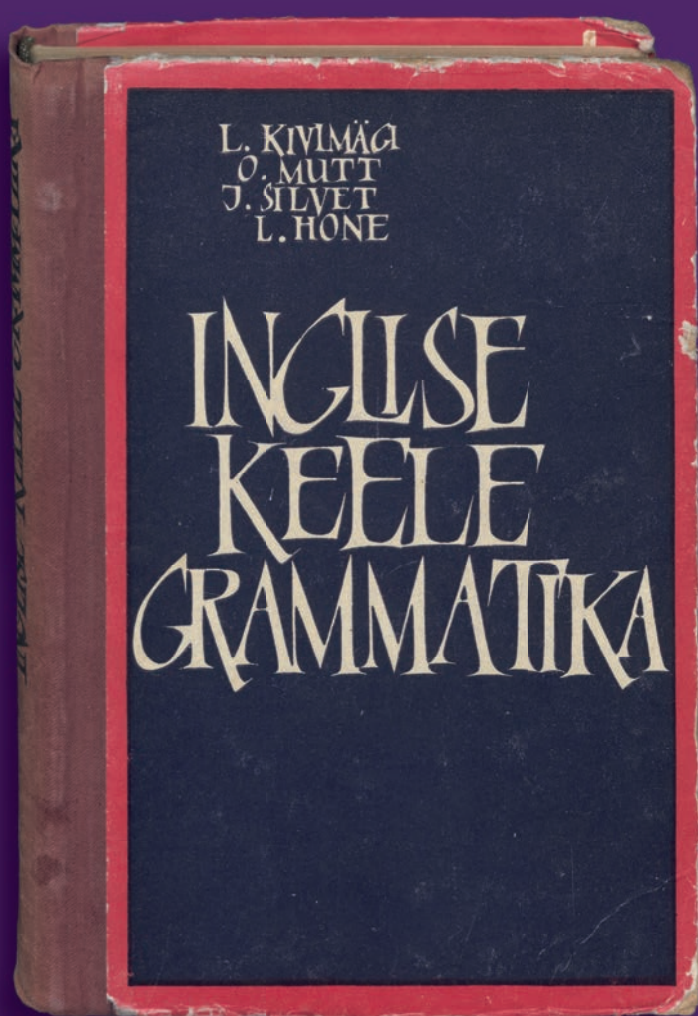
Inglise keel

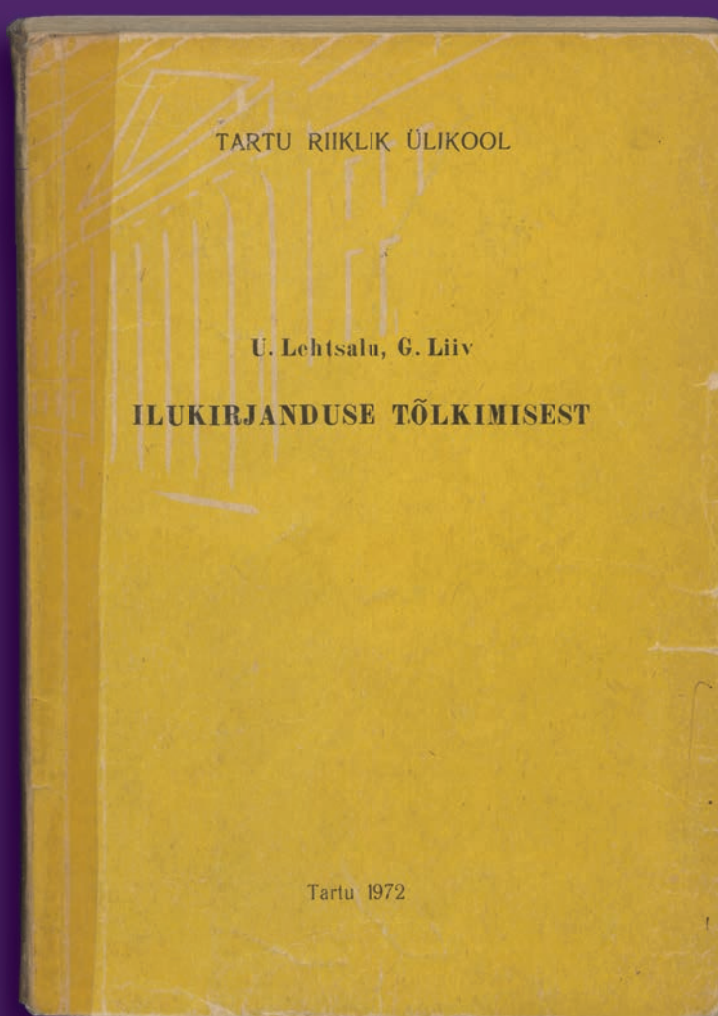
Esimene eesti autorite kirjutatud inglise keele õpik kõrgkoolidele

Heino Liiv, Nora Toots
Advanced English for the Estonian Learner I

Tallinn : Valgus, 1978

Inglise keele grammatika / Leopold Kivimägi, Oleg Mutt, Johannes Silvet, Laine Hone. 2., parand ja täiend tr.
Tallinn: Valgus, 1968

Urve Lehtsalu (Hanko), Gustav Liiv
Ilukirjanduse tõlkimisest inglise keelest eesti keelde

Tartu: Tartu Riiklik Ülikool, 1972

Oleg Mutt
Inglise keele foneetika: õpik eestlastele (+ kassett)
Tallinn: Valgus, 1978

Heino Liiv, Ann Pikver
Praktiline inglise keele grammatika
Tallinn: Koolibri, 1996

Omaaegse inglise filoloogia kateedri legendaarsed õppejõud Arthur R. Hone ja Oleg Mutt vestlevad inglise keeles mitmesugustel igapäevase elu teemadel. Raamatust ja kolmest heliplaadist koosnev komplekt on mõeldud idio- maatilise kõnekeele ja foneetika õppevahendiks.

Vestlusi inglise ja eesti keeles = Conversations in English and Estonian / koostanud Olev Haas

Tallinn: Valgus, 1968

Arthur Robert Hone, Oleg Mutt
Vestlusi inglise ja eesti keeles. Helisalvestis
Leningrad: Melodija, [198?] heliplaadid, 33 1/3 p/, mono

Saksa keel

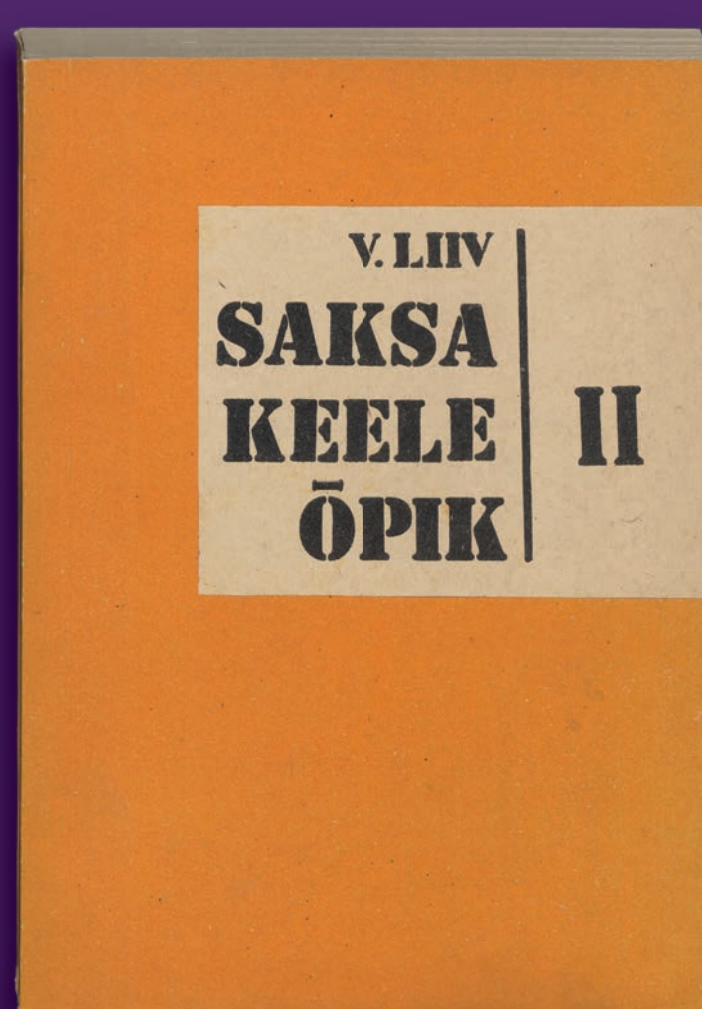
Kallista Kann, Felix Kibbermann,
Gerda Raadi
Saksa keele õpik. 1. osa,
Lugemik: Eesti NSV
kõrgematele koolidele
Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastus, 1961

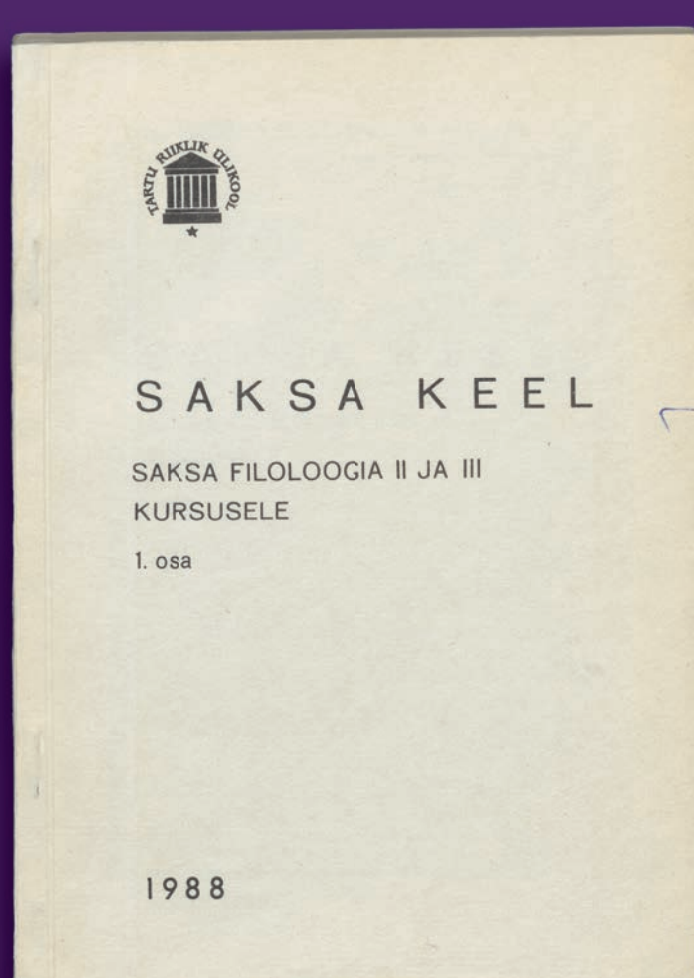
Kallista Kann
Saksa keele õpik. 2. osa,
Grammatika: Eesti NSV
kõrgematele õppeasutustele
Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastus, 1961

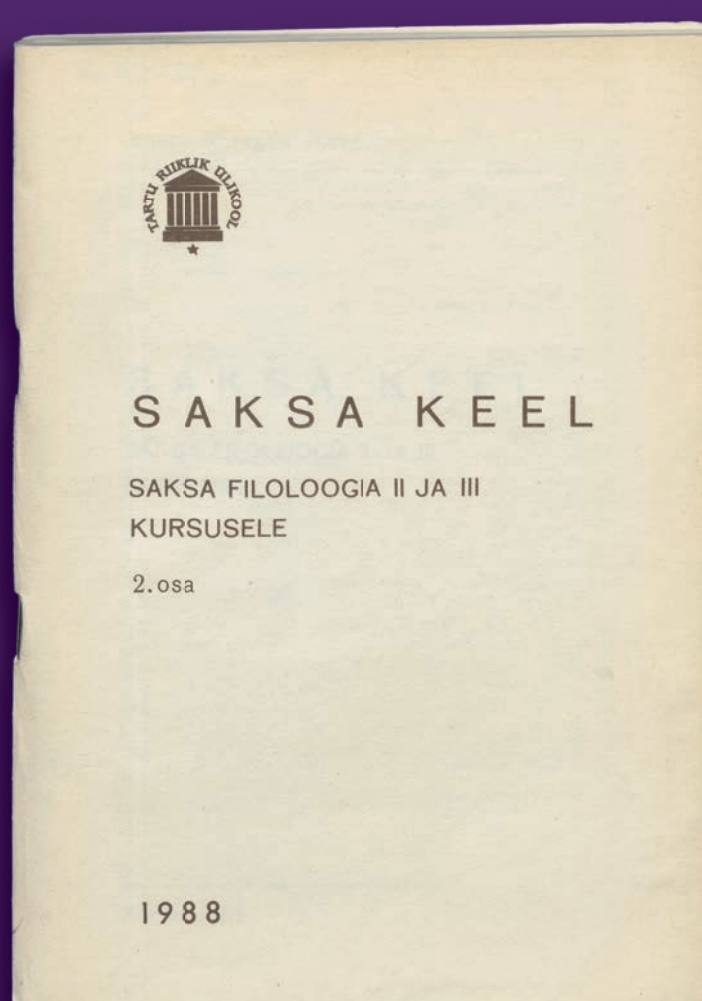
Virve Liiv
Saksa keele õpik saksa
filoloogia I kursusele. 1. osa
Tallinn: Valgus, 1980

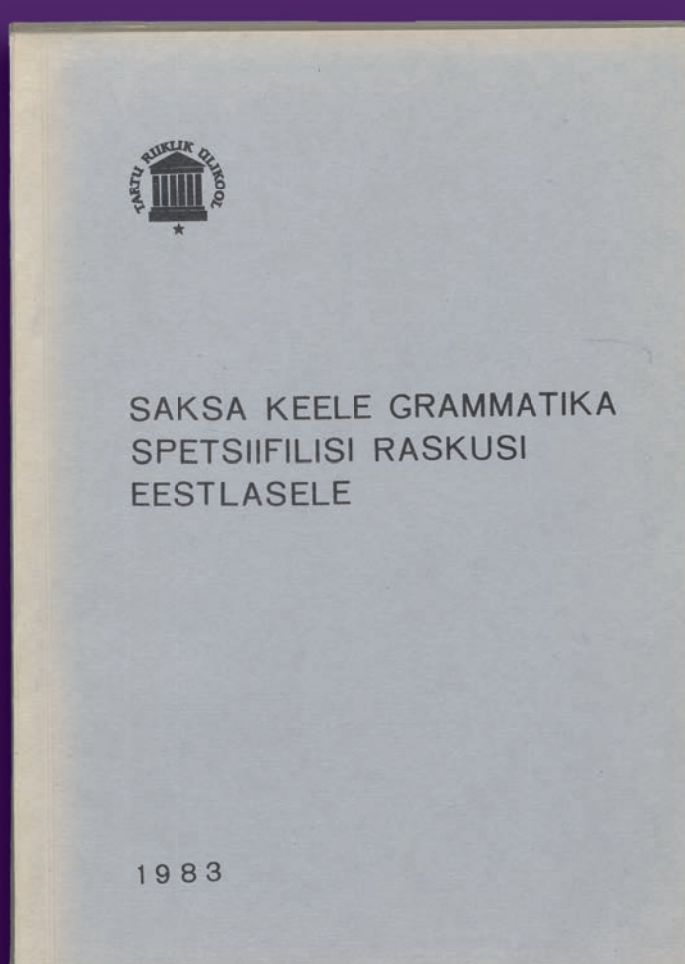
Virve Liiv
Saksa keele õpik saksa
filoloogia I kursusele. 2. osa
Tallinn: Valgus, 1980

Saksa keel. 1. osa: saksa
filoloogia II ja III kursusele /
koostanud Virve Liiv jt.
Tartu: Tartu Riiklik Ülikool, 1988

Saksa keel. 2. osa: saksa
filoloogia II ja III kursusele /
koostanud Virve Liiv jt.
Tartu: Tartu Riiklik Ülikool, 1988

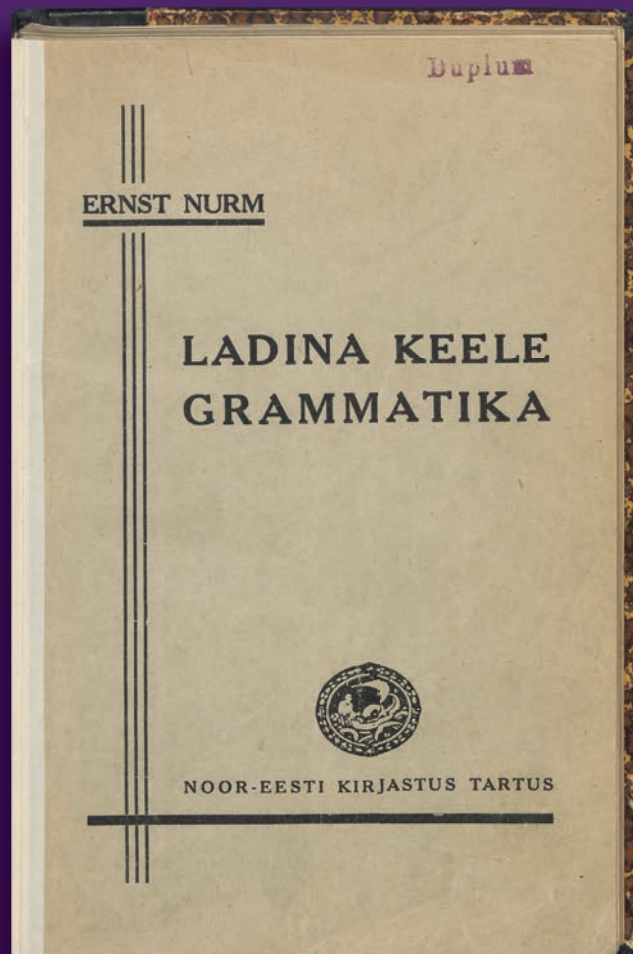

Saksa keele grammatika spetsiifilisi raskusi
eestlastele: harjutustik /
koostanud J. Soonvald
Tartu: Tartu Riiklik Ülikool, 1983

Ladina keel

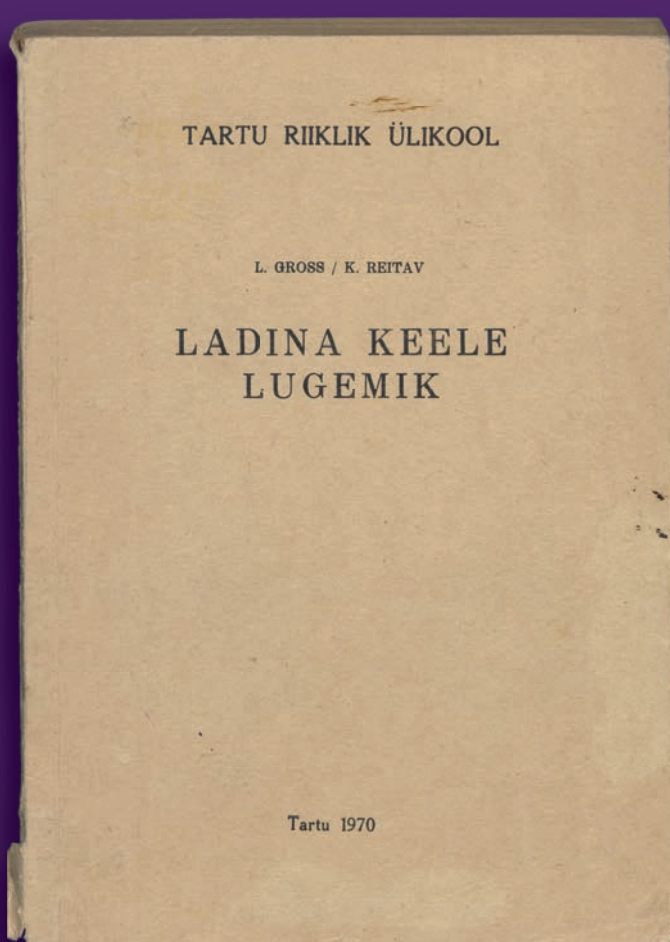
**Ladina keele õppe-
raamat: koolidele,
iseõppimiseks ja
ülikoolidele. I jagu,
Tekstid ja sõnastik /
toimetanud
P. Seeberg-Elverfeldt**
Tartu: P.
Seeberg-Elverfeldt, 1931

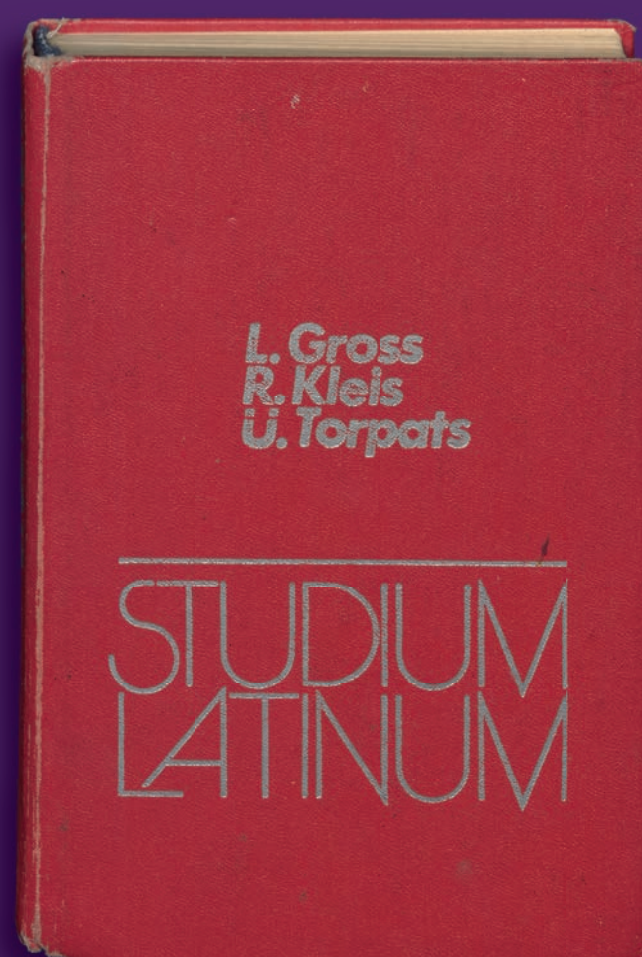
**Ernst Nurm. Ladina
keele grammatika**
Tartu: Noor-Eesti,
1934

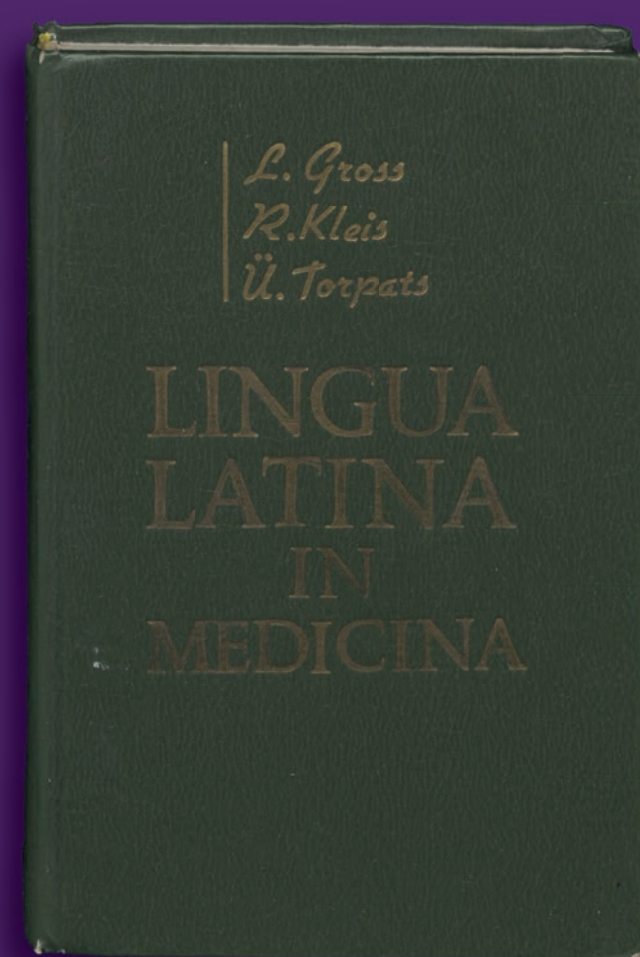
**Heinrich Freymann
Ladina keele õpik: arsti-
teaduskonna üliõpilastele:
ladina-eesti sõnastikuga**
Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastus,
1963

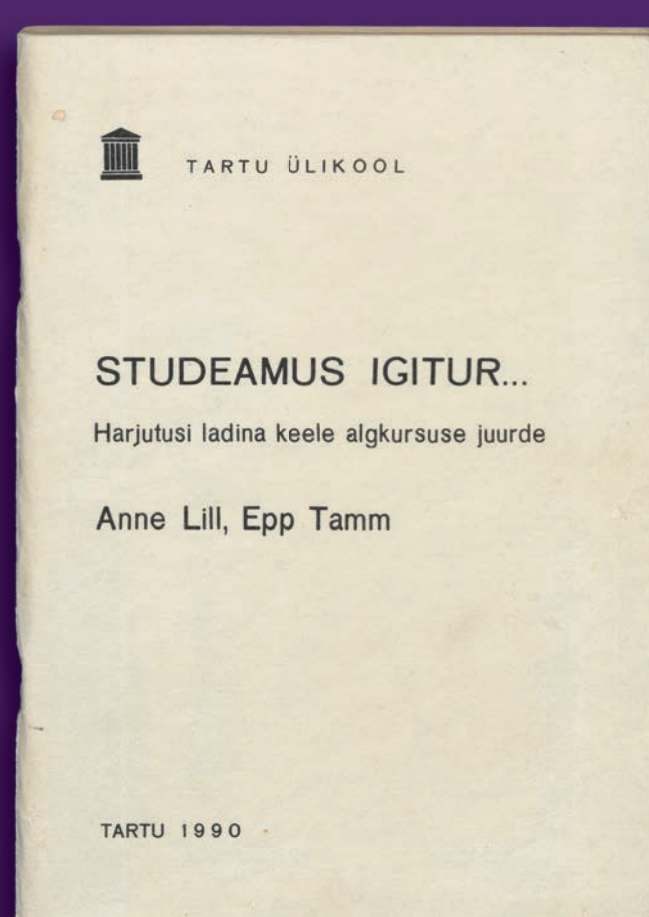
**Lalla Gross, Karl Reitav
Ladina keele lugemik**
4. tr. Tartu: Tartu Riiklik
Ülikool, 1970

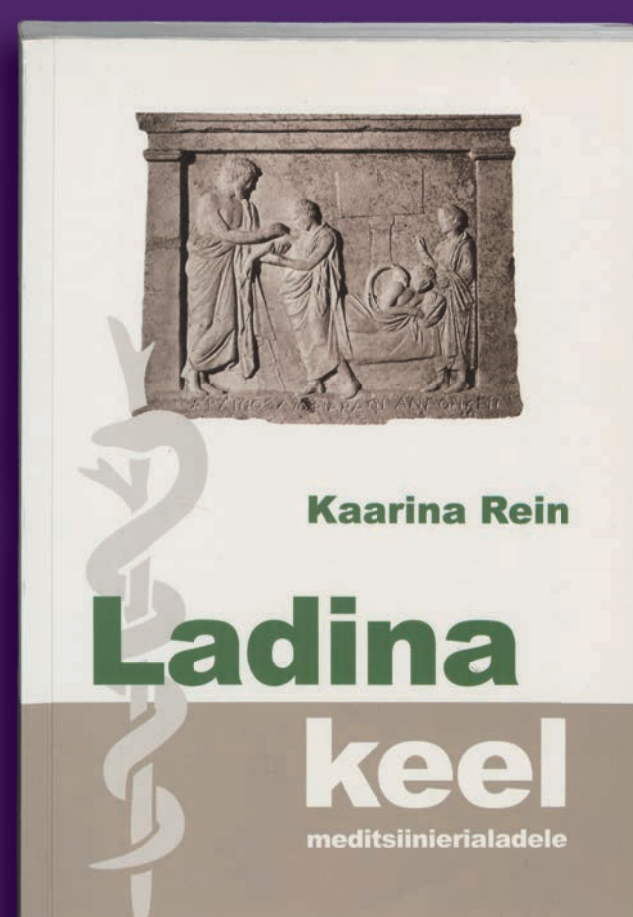
**Lalla Gross, Richard
Kleis, Ülo Torpats
Sudium latinum: ladina
keele õpik filoloogia- ja
ajalooteaduskonna
üliõpilastele. 2. tr.**
Tallinn: Valgus, 1984

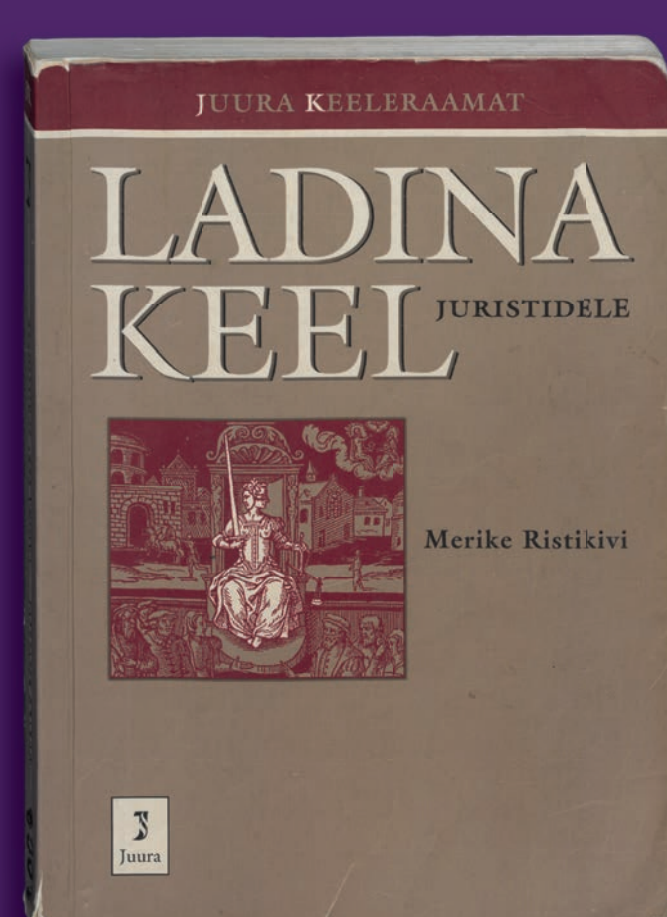
**Lalla Gross, Richard Kleis,
Ülo Torpats
Lingua Latina in medicina:
ladina keele õpik
arstiteaduskonna
üliõpilastele = Учебник
латинского языка для
студентов медицинского
факультета. 3., parand tr.**
Tallinn: Valgus, 1986

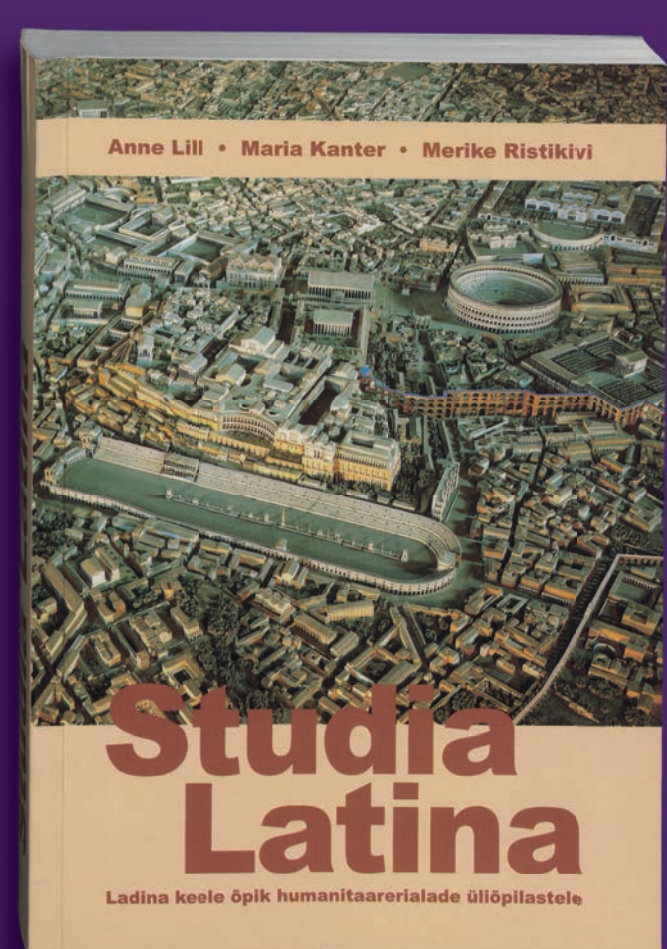
**Studeamus igitur... :
harjutusi ladina keele
algkursuse juurde /
koostanud A. Lill,
E. Tamm**
Tartu: Tartu Ülikool, 1990

**Kaarina Rein
Ladina keel
meditsiinierialadele /
toimetajad Epp
Tamm, Pavel
Bogovski. 2., parand
ja täiend tr.**
Tallinn: Eesti Keele
Sihtasutus, 2008

**Merike Ristikivi
Ladina keel juristidele. 4. tr.**
Tallinn: Juura, 2009

**Anne Lill, Maria Kanter, Merike Ristikivi. Studia
Latina: ladina keele õpik humanitaarerialade
üliõpilastele /
toimetanud Ivo Volt. 2., parand tr.**
Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2015